

Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica

RESOLUCIÓ de 14 de setembre de 2021, de la consellera de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica, per la qual es fa publicitat de l'Acord de data 20 de juliol de 2021, de la Comissió Tècnica de Coordinació, així com dels seus annexos, pel qual s'aprova el Catàleg de vestigis de la Guerra Civil i la Dictadura en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, la relació dels elements contraris a la memòria democràtica i la dignitat de les víctimes que hagen de ser retirats o eliminats per no haver sigut retirats o eliminats voluntàriament, i els criteris generals d'actuació sobre els vestigis de la Guerra Civil i la Dictadura. [2021/9293]

L'article 15.1 de la Llei 52/2007, de 26 de desembre per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures en favor dels qui van patir persecució o violència durant la Guerra Civil i la Dictadura, preveu que: «Les administracions públiques, en l'exercici de les seues competències, prendran les mesures oportunes per a la retirada d'escuts, insígnies, plaques i altres objectes o mencions commemoratius d'exaltació, personal o col·lectiva, de la revolta militar, de la Guerra Civil i de la repressió de la Dictadura», i afegit en l'apartat 3 que: «el Govern col·laborarà amb les comunitats autònomes i les entitats locals en l'elaboració d'un catàleg de vestigis relatius a la Guerra Civil i la Dictadura».

Per la seua part, l'article 39 de la Llei 14/2017, de 10 de novembre, de la Generalitat, de memòria democràtica i per a la convivència de la Comunitat Valenciana, en l'apartat primer prescriu que: «L'exhibició pública d'escuts, insígnies, plaques i altres objectes o mencions, com el nomenclador de carrers, inscripcions i altres elements adossats a edificis públics o situats en la via pública, realitzats en commemoració, exaltació o enaltiment individual o col·lectiu de la revolta militar de 1936 i del franquisme, dels seus dirigents o de les organitzacions que van sustentar el règim dictatorial, es considera contrària a la dignitat de les víctimes.»

Així mateix, en l'apartat 2 contempla un mandat, dirigit a totes les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, pel qual ordena adoptar, en l'exercici de les seues competències, i de conformitat amb el que s'estableix en l'apartat primer, les mesures necessàries per a procedir a la retirada o eliminació dels elements contraris a la memòria democràtica, sense perjudici de les actuacions que les víctimes, els seus familiars o les entitats memorialistes puguen dur a terme en defensa del seu dret a l'honor i la dignitat.

L'objecte de totes aquestes mesures és evitar qualsevol exaltació de la rebel·lió militar de 1936 i de la Dictadura, així com facilitar que els elements i símbols públics siguen ocasió de trobada i no d'enfrontament, ofensa o greuge.

En línia amb l'anterior, la disposició addicional primera, apartat 1, de la Llei 14/2017 estableix que en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor de la llei, haurà de fer-se la retirada o l'eliminació dels elements als quals es refereix l'article 39 o, en un altre cas, s'iniciarà el procediment d'ofici al qual es refereix l'esmentat precepte; i en l'apartat 2 ordena a les administracions públiques, en el termini d'un any a partir de la publicació d'aquesta llei, que revisen i invaliden totes les distincions, nomenaments, títols honorífics i altres formes d'exaltació de persones vinculades a la defensa del règim franquista, i en aquest termini es realitzaran les diligències oportunes que ho certifiquen, que seran fetes públiques per les diferents administracions, així com remeses al Govern d'Espanya.

Igualment, de conformitat amb l'article 39.5 i 6 de la Llei 14/2017, de 10 de novembre, s'ordena la creació d'una comissió tècnica i d'un comitè tècnic d'experts per a la determinació dels elements contraris a la memòria democràtica que no hagen sigut retirats o eliminats voluntàriament i la retirada dels quals siga procedent, o, altrament, que se n'exceptue la retirada o l'eliminació per concórrer-hi raons artístiques o arquitectòniques per a mantindre'ls. A continuació, la llei preveu per al cas de no retirar voluntàriament vestigis, la iniciació d'ofici, per part de la Generalitat, d'un procediment per a l'efectiva retirada (article 39.7 a 10).

Conselleria de Participación, Transparencia, Cooperación y Calidad Democrática

RESOLUCIÓN de 14 de septiembre de 2021, de la consellera de Participación, Transparencia, Cooperación y Calidad Democrática, por la que se da publicidad al Acuerdo de fecha 20 de julio de 2021, de la Comisión Técnica de Coordinación, así como de sus anexos, por el que se aprueba el Catálogo de vestigios de la Guerra Civil y la Dictadura en el ámbito de la Comunitat Valenciana, la relación de los elementos contrarios a la memoria democrática y la dignidad de las víctimas que deban ser retirados o eliminados voluntariamente, y los criterios generales de actuación sobre los vestigios de la Guerra Civil y la Dictadura. [2021/9293]

El artículo 15.1 de la Ley 52/2007, de 26 de diciembre por la que se reconocen y amplían derechos y se establecen medidas en favor de quienes padecieron persecución o violencia durante la Guerra Civil y la Dictadura, prevé que «Las Administraciones Públicas, en el ejercicio de sus competencias, tomarán las medidas oportunas para la retirada de escudos, insignias, placas y otros objetos o menciones conmemorativas de exaltación, personal o colectiva, de la sublevación militar, de la Guerra Civil y de la represión de la Dictadura», y añade en su apartado 3 que «el Gobierno colaborará con las Comunidades Autónomas y las Entidades Locales en la elaboración de un catálogo de vestigios relativos a la Guerra Civil y la Dictadura».

Por su parte, el artículo 39 de la Ley 14/2017, de 10 de noviembre, de la Generalitat, de memoria democrática y para la convivencia de la Comunitat Valenciana, en su apartado primero prescribe que «La exhibición pública de escudos, insignias, placas y otros objetos o menciones, como el nomenclador de calles, inscripciones y otros elementos adosados a edificios públicos o situados en la vía pública realizados en conmemoración, exaltación o enaltecimiento individual o colectivo de la sublevación militar de 1936 y del franquismo, de sus dirigentes o de las organizaciones que sustentaron al régimen dictatorial se considera contrario a la dignidad de las víctimas.»

Asimismo, en su apartado 2 contempla un mandato, dirigido a todas las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana, por el que ordena adoptar, en el ejercicio de sus competencias, y de conformidad con lo establecido en el apartado primero, las medidas necesarias para proceder a la retirada o eliminación de los elementos contrarios a la memoria democrática, sin perjuicio de las actuaciones que las víctimas, sus familiares o las entidades memorialistas puedan llevar a cabo en defensa de su derecho al honor y la dignidad.

El objeto de todas estas medidas es evitar cualquier exaltación de la rebelión militar de 1936 y de la Dictadura, así como facilitar que los elementos y símbolos públicos sean ocasión de encuentro y no de enfrentamiento, ofensa o agravio.

En línea con lo anterior, la disposición addicional primera, apartat 1, de la citada Ley 14/2017 establece que en el plazo de un año a partir de la entrada en vigor de la ley deberá procederse a la retirada o eliminación de los elementos a los que se refiere el artículo 39 o, en otro caso, se iniciará el procedimiento de oficio al que se refiere el citado precepto; y en su apartado 2 ordena a las administraciones públicas proceder, en el plazo de un año a partir de la publicación de esta ley, a revisar e invalidar todas las distinciones, nombramientos, títulos honoríficos y demás formas de exaltación de personas vinculadas a la defensa del régimen franquista, procediéndose en dicho plazo a realizar las diligencias oportunas que lo certifiquen que serán hechas públicas por las distintas administraciones, así como remitidas al Gobierno de España.

De igual manera, de conformidad con el artículo 39.5 y 6 de la citada Ley 14/2017, de 10 de noviembre, se ordena la creación de una comisión técnica y de un comité técnico de expertos para la determinación de los elementos contrarios a la memoria democrática que no hayan sido retirados o eliminados voluntariamente y proceda su retirada, o, en otro caso, se exceptione la retirada o eliminación al concurrir razones artísticas o arquitectónicas para su mantenimiento. A continuación, la ley prevé para los supuestos de no retirada voluntaria de vestigios la iniciación de oficio por parte de la Generalitat de un procedimiento para su efectiva retirada (artículo 39.7 a 10).

Per tot això, la Direcció General de Qualitat Democràtica, Responsabilitat Social i Foment de l'Autogovern ha impulsat des de l'inici de la present legislatura la continuació dels treballs per a l'elaboració d'un catàleg de vestigis relatius a la Guerra Civil i la Dictadura, per part de la Comissió Tècnica de Coordinació, constituïda com a grup de treball d'aquesta conselleria per la Resolució de 3 de juliol de 2020, de la consellera de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica (DOGV 8853, 09.07.2020),

Mitjançant l'Acord de 20 de juliol de 2021, la Comissió Tècnica de Coordinació ha aprovat el Catàleg de vestigis relatius a la Guerra Civil i la Dictadura, que inclou els elements coneguts contraris a la memòria democràtica i a la dignitat de les víctimes que han de ser retirats o eliminats, segons la informació facilitada per les entitats locals, el conjunt de conselleries de la Generalitat i associacions que tenen per objecte la recuperació de la memòria històrica i el reconeixement de les víctimes de la Guerra Civil i del franquisme.

Així mateix, en aquest acord s'ha aprovat la relació dels elements contraris a la memòria democràtica i la dignitat de les víctimes que hagen de ser retirats o eliminats, per no haver sigut retirats o eliminats voluntàriament, així com els criteris generals d'actuació per a la retirada dels vestigis que continguen qualsevol motiu de commemoració, exaltació o enaltiment de la revolta militar de 1936 o de la Dictadura franquista.

D'aquesta manera, s'inicia la política pública autònoma adreçada a la necessària democratització dels espais públics del nostre territori com a forma de reparació de les víctimes del franquisme i de recuperació de la memòria democràtica, imprescindible fonament de la convivència a la Comunitat Valenciana.

Una vegada conclòs el treball, i sense perjudici de la inclusió en el futur d'altres vestigis contraris a la memòria democràtica, raons d'interès públic aconsellen donar publicitat a aquest acord i als seus annexos, a fi que se'n prenga coneixement i que les administracions públiques, les associacions memorialistes, l'Església catòlica, les associacions cívi-ques o la ciutadania coneguen els criteris generals d'actuació que han de seguir-se per a localitzar i retirar tots els vestigis de la Guerra Civil i la Dictadura existents al territori de la Comunitat Valenciana, alhora que puguen col·laborar en la localització de nous vestigis mitjançant la comunicació a aquesta conselleria.

Per tot això, en virtut del que es disposa en l'article 45 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i de conformitat amb l'article 155 del Decret 5/2019, de 16 de juny, del president de la Generalitat, pel qual es determinen el nombre i la denominació de les conselleries, i les seues atribucions, resolc:

Primer

Donar publicitat a l'Acord de data 20 de juliol de 2021, de la Comissió Tècnica de Coordinació, així com als seus annexos, pel qual s'aprova el Catàleg de vestigis de la Guerra Civil i la Dictadura en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, la relació dels elements contraris a la memòria democràtica i la dignitat de les víctimes que hagen de ser retirats o eliminats, per no haver sigut retirats o eliminats voluntàriament, i els criteris generals d'actuació sobre els vestigis de la Guerra Civil i la Dictadura.

Segon

Aquest acord, juntament amb els seus annexos, estarà disponible i podrà consultar-se en la pàgina web de la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica: <https://participacio.gva.es/es/web/qualitat-democratica/memoria-democratica>. Així mateix, es podran comunicar l'existència i la localització de nous vestigis a través de l'adreça electrònica calidaddemocratica@gva.es.

València, 14 de setembre de 2021.- La consellera de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica: Rosa Pérez Garijo.

Por todo ello, la Dirección General de Calidad Democrática, Responsabilidad Social y Fomento del Autogobierno, ha impulsado desde el inicio de la presente legislatura la continuación de los trabajos para la elaboración de un catálogo de vestigios relativos a la Guerra Civil y la Dictadura por la Comisión Técnica de Coordinación, constituida como grupo de trabajo de esta conselleria por Resolución de 3 de julio de 2020, de la Consellera de Participación, Transparencia, Cooperación y Calidad Democrática, (DOGV núm. 8853 de 09.07.2020),

Mediante Acuerdo de 20 de julio de 2021, la Comisión Técnica de Coordinación ha aprobado el Catálogo de vestigios relativos a la Guerra Civil y la Dictadura, que incluye los elementos conocidos contrarios a la memoria democrática y a la dignidad de las víctimas que deben ser retirados o eliminados, según la información facilitada por las entidades locales, el conjunto de consellerias de la Generalitat y asociaciones que tienen por objeto la recuperación de la memoria histórica y el reconocimiento de las víctimas de la Guerra Civil y del franquismo.

Asimismo, en dicho acuerdo se ha aprobado la relación de los elementos contrarios a la memoria democrática y la dignidad de las víctimas que deban ser retirados o eliminados al no haber sido retirados o eliminados voluntariamente, así como los criterios generales de actuación para la retirada de los vestigios que contengan cualquier motivo de conmemoración, exaltación o enaltecimiento de la sublevación militar de 1936 o de la Dictadura franquista.

De esta forma se da inicio a la política pública autònoma dirigida a la necesaria democratización de los espacios públicos de nuestro territorio como forma de reparación de las víctimas del franquismo y de recuperación de la memoria democrática, imprescindible fundamento de la convivencia en la Comunitat Valenciana.

Una vez concluido el trabajo, y sin perjuicio de la inclusión en el futuro de otros vestigios contrarios a la memoria democrática, razones de interés público aconsejan dar publicidad a dicho acuerdo y sus anexos, a fin de que sea de general conocimiento y que por las administraciones públicas, las asociaciones memorialistas, la Iglesia catòlica, las asociaciones cívi- cas o la ciudadanía, se conozcan los criterios generales de actuación que deben seguirse para localizar y retirar todos los vestigios de la Guerra Civil y la Dictadura existentes en el territorio de la Comunitat Valenciana, a la vez que se pueda colaborar en la localización de nuevos vestigios mediante su comunicación a esta conselleria.

Por todo ello, en virtud de lo dispuesto en el artículo 45 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, de procedimiento administrativo común de las administraciones públicas, y de conformidad con el artículo 155 del Decreto 5/2019, de 16 de junio, del presidente de la Generalitat, por el que se determinan el número y la denominación de las consellerias, y sus atribuciones, resuelvo:

Primero

Dar publicidad al Acuerdo de fecha 20 de julio de 2021, de la Comisión Técnica de Coordinación, así como a sus anexos, por el que se aprueba el Catálogo de vestigios de la Guerra Civil y la Dictadura en el ámbito de la Comunitat Valenciana, la relación de los elementos contrarios a la memoria democrática y la dignidad de las víctimas que deban ser retirados o eliminados al no haber sido retirados o eliminados voluntariamente, y los criterios generales de actuación sobre los vestigios de la Guerra Civil y la Dictadura.

Segundo

Dicho acuerdo, junto con sus anexos, estará disponible y podrá consultarse en la pàgina web de la Conselleria de Participación, Transparencia, Cooperación y Calidad Democrática: <https://participacio.gva.es/es/web/qualitat-democratica/memoria-democratica>. Asimismo, se podrá comunicar la existencia y localización de nuevos vestigios a través de la dirección electrònica calidaddemocratica@gva.es.

València, 14 de septiembre de 2021.- La consellera de Participación, Transparencia, Cooperación y Calidad Democrática: Rosa Pérez Garijo.